

FÖRSVARSMAKTEN
ÖVERBEFÄLHAVAREN

Det talade ordet gäller

ÖB anförande finska veterandagsfesten, Stockholm den 25 april 2014

Ers excellens, ärade veteraner, mina damer och herrar,

Det är en stor ära för mig att idag få närvara vid den finska veterandagsfesten. Den manifesterar på ett mycket påtagligt och handfast sätt de nära banden mellan våra båda länder. Som vi alla vet bygger dessa band på en lång gemensam historia, en kulturell närhet och många mänskliga kontakter och vänskaper mellan våra två länder. Som ett exempel kan jag nämna att Döbeln var grundare av Norra Skånska Regimentet, där jag inledde min militära bana.

Även om detta är självklarheter för oss som är här idag, får vi aldrig glömma att vi ständigt måste vårda och vidareutveckla vår tämligen unika relation. Som i alla andra hållbara relationer handlar det för respektive part om att ge och ta, om att visa tillit och förtroende. På så sätt tar vi vårt nära samarbete ännu ett steg vidare. Det är ett samarbete som det finns brett stöd för i våra båda länder. Vi i Försvarmakten är redo att ta ytterligare steg i det goda samarbetet när politiska beslut fattas.

Och tillit och förtroende var något som återigen manifesterades mellan våra försvarsmakter när jag i förrgår och igår ännu en gång besökte Finland och min finske motsvarighet, kommendören Ari Puheloinen. Vi har under årens lopp byggt vidare på samarbetet mellan Sverige och Finland. Detta samarbete stärker givetvis våra respektive försvarsmakter och bidrar därmed också till stabiliteten i vårt gemensamma närområde, samt ger avkastning på det nordiska samarbetet.

Vid mitt besök i Finland samtalade vi kring olika möjligheter till fördjupat samarbete mellan Sveriges och Finlands försvarsmakter, med initial tonvikt på det marina området. Både jag och kommendören anser att det finns en särskilt stor vidareutvecklingspotential vad gäller våra länders marina enheter.

Att vi inriktar oss på att först fördjupa samarbetet på det marina området är naturligt. Östersjön är ju ett hav som förenar våra två länder. Vi har båda ett stort ansvar, att tillsammans med övriga strandägare, se till att vårt gemensamma innanhav förblir ett område som även framgent förenar länder och folk. Detta blir än mer angeläget när det geopolitiska intresset för vårt gemensamma geografiska närområde ökar. Vi vill också vidareutveckla vårt flygsamarbete över Nordkalotten, där vi redan idag har ett nära övningsutbyte mellan våra flygvapen i Finland, Sverige och Norge. Men vi vet också att dagens och morgondagens hot och utmaningar är avsevärt mer sammansatta än tidigare. Därtill är de ofta är nationsöverskridande, varför vi måste hantera dem genom att samverka med andra.

Ett breddat hotspektrum betyder dock inte att det militära segmentet försvunnit, eller att konsekvenserna av militära konfrontationer blivit mindre allvarliga. Däremot blir den säkerhetspolitiska miljön mer oförutsägbar. Något vi alla blivit ytterst medvetna om under de senaste månadernas oroande utveckling på Krim och i Ukraina.

Här vill jag också slå fast att Rysslands agerande på Krim är oacceptabelt och olagligt. Agerandet innebär ett brott mot internationell rätt och grundläggande principer för fred och säkerhet i Europa. Vi kan aldrig tolerera att militär aggression ändrar Europas gränser!

Jag vill därför nu särskilt vända mig till er som är med oss idag och som med stor tapperhet och med stort mod medverkade till att förhindra att Nordens gränser ritades om radikalt efter andra världskriget.

Ett mod och en styrka som jag själv också fick uppleva genom min närstrids- och gymnastiklärare på Karlberg, nämligen kaptan Allan Mann. Allan Mann anmälde sig som 18-åring 1939 som svensk frivillig till vinterkriget. Han var så ung att han inte hunnit mönstra i Sverige – men han hade hunnit bli juniorvärldsmästare i brottning. Mann stationerades vid Sallafronten som ordonnans. Manns fortsatta verksamhet under andra världskriget, bland annat som stridande i Norge på norsk sida i april 1940, hemlig kurir mellan Norge och Sverige, samt som kommandosoldat i ett norskt specialförband under brittisk flagg, ger också vid handen att många frivilliga hade en extraordinär drivkraft och vilja.

Ni veteraner från andra världskriget, ni finlandsfrivilliga som tillsammans med era finländska vapenbröder stod emot angriparen två gånger, gav viktiga bidrag till den finska arméns framgångsrika avvärjningsstrider. Jag blev själv påmind om betydelsen av avvärjningsstriderna när jag i höstas fick möjlighet att under sakkunnig finländsk ledning besöka Ilomantsi.

Det var ett besök som berörde mig djupt. Krigets fasor och umbäranden berör alltid. Men här stod ju faktiskt under några sommarveckor 1944 hela Finlands existens på spel. Och tack vare den finska arméns framgångsrika avvärjningsstrider bland annat vid Ilomantsi avgjordes Finlands frihet, och därmed i förlängningen även Sveriges och övriga Nordens säkerhetspolitiska läge efter andra världskriget.

Och vad som är särskilt viktigt i dessa dagar – när vi verkligen ser betydelsen av demokrati – är att de nordiska länderna gick ur kriget som fria och demokratiska. Vägen tillbaka för oss i Norden efter kriget blev naturligen mer eller mindre mödosam. Här kan jag återigen inte låta bli att imponeras av Finland som trots ett tungt krigsskadestånd utvecklades till ett modernt och framåtblickande land. Med samma vilja som det finska folket hållit fienden stången, byggde ni successivt och metodiskt upp ert land igen. Att respektive nordiskt land och att det nordiska samarbetet kunnat utvecklas har sin grund i att våra samhällen är fast förankrade i demokratins mylla. Det är också en viktig anledning till att vi har alla ett internationellt engagemang som genomsyras av tron på demokrati och mänskliga rättigheter. Detta manifesteras särskilt genom det nordiska engagemanget för FN. För oss militärer i Norden har detta inneburit att vi har lång erfarenhet av gemensamma nordiska krishanteringsinsatser på olika platser i världen. För svenskt och finskt vidkommande utgör EU också en särskilt framträdande samarbetsyta vad gäller krishanteringsinsatser. Redan 1997 tog våra två länder initiativet till de så kallade Petersbergsuppgifterna, vilka sedermera utgjorde ett av

fundamenten till det som utvecklats till dagens gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP) inom EU.

Inom ramen för GSFP har Sverige och Finland också ett särskilt engagemang vad gäller EU:s stridsgruppskoncept, (EUBG) där vi samverkar inom Nordic BattleGroup (NBG). Under NBG 08 och NGB 11 hade våra länder ett mycket nära samarbete vilket inbegriper bland annat planering, övning och beredskap. Och förberedelserna för nästa års NBG 15 pågår nu för fullt mellan våra båda länder.

Sverige och Finland har alltså samverkat i många olika geografiska områden. Vi håller just nu på att utveckla vårt gemensamma engagemang i Afghanistan, där vi under flera år samverkat. Intressant att notera är att det svensk-finska samarbetet i Afghanistan successivt utvecklades till först ett svensk-finskt-norskt samarbete, vilket senare utvidgades med Lettland. Det vill säga en form av nordisk-baltiskt samarbete – vilket visar på den värdegemenskap som finns mellan Norden och Baltikum. Detta är en värdegemenskap som blir ännu viktigare i tider då de grundläggande demokratiska rättigheterna rivs ned och ifrågasätts i vårt geografiska närområde.

Vi har alltså en mycket stabil grund att stå på vad gäller möjligheterna att vidareutveckla det militära samarbetet mellan Sverige och Finland! På det praktiska planet ser både jag och kommandör Puheloinen stora möjligheter att samverka. Vi har båda arbetat hårt för att förverkliga dessa möjligheter och jag ser också fram emot fortsatt gott och intensivt samarbete med näste finske kommandör, Jarmo Lindberg. Samverkan mellan Sverige och Finland bidrar såväl till ökad säkerhet i vårt gemensamma närområde som till en större effektivitet i respektive försvarsmakt. Ni veteraner utgör härvidlag våra föredömen! Som goda soldater och officerare, vilka var redo att ställa upp för landet!

Men också för att era tappra insatser bäddade för möjligheten att två mindre nationer fick behålla sin demokrati och frihet och därmed kunna sprida demokratins och frihetens budskap vidare!

Ett stort tack till Finlands ambassadör Harry Helenius och till Finlands militärattaché Anders Gardberg för att jag fick äran att framträda vid denna speciella högtidsdag för veteraner.

Tack!

Sverker Göranson
General